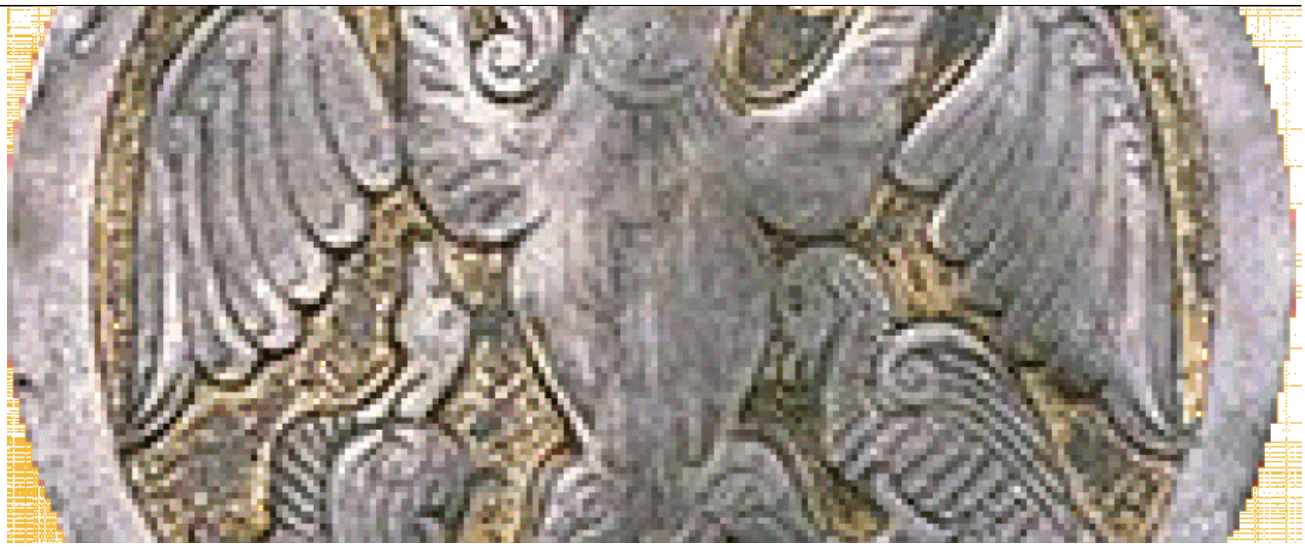

Csörsz a Tereben

2009 május 21. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 1

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Gyakorta végzek apróbb beszerzéseket egy cégnek, ki is Budapesten, a tizenkettedik kerületi Csörsz utcában székel. A számla kiállításakor egyre gyakrabban kényszerülök magyarázkodásra, mivel az ifjú eladók nem értik az utcanevet.

S ha lebet?zöm, és nem kígyózik utánam túl hosszú embersor, rendszerint elmondom, hogy ez az utca egy mondabeli avar királyfi nevét ?rzi, s róla regél még Jászárokszállás és Árokt? községek neve is. Az a benyomásom, hogy a Csörsz-monda valahogy kimaradt az ifjabb generációkat illet? tantervekb?l, nesze neked: egyesült Európa! Mivel magam még tanultam, összefoglalom olvasóink számára, csak úgy fejb?l: Csörsz, a szépremény? avar trónörökös beleszeretett valamelyik szomszéd király lányába. De a lányt nem adták könnyen, az volt a házasság feltétele, hogy az ifjú férj hajón vigye haza mátkáját. Ez okból készült volna egy Duna-Tisza csatorna, mely tényszer?en is létezett, nyomai állítólag fizikailag is kimutathatóak. Az úton azonban valami katasztrófa történt, minek során elpusztult az egész násznép a csatornával együtt. A történet nyilvánvalóan egy nem tényszer?, annál magasabb mitológiai létsíkon játszódik, megfejtése, értelmezése egy Pap Gábor el?képzettségét kívánná. Viszont kétségtelenül van történeti vetülete is, praktice tökéletesen fölösleges a csatorna, mint nászajándék, hiszen csak Titelig kellett volna lecsorogni, majd fel a Tiszán, és máris otthon vannak. (Már ha egyáltalán volt valaha is birodalmi központ a Tiszától keletre. Viszont esetleg létezhetett egy, a kés?bbi dukátusnak megfelel? intézmény? Ezen már rágódjanak az akadémikusok, ha akarnak.) Akár hogy is történt, magam itt adatok híján azt adom, ami és ahogyan t?lem telik.

I. Csörsz, nemrégen megkoronázott ifjú ura a hunoknak, elgondolkodva ült trónján. Elgondolta a birodalom közelmúltját, Atilla halála óta, és benne a maga szerepét. A nagy király elmúlta óta nem mentek rendesen a dolgok, rossz évek követték egymást a mez?kön, és a GDP sem emelkedett a szokott tempóban. De hát nincs ebben semmi különös, a trónra nem minden évben terem olyan zse-ni, mint az öreg volt. Bizony Dengizics és testvérei közepes tehetségek voltak. Éppen ezért esett a tátosok választása ?rá, a sokadik unokatestvérre. Eddig távol volt a t?zt?l, kit?n? képzést kapott, és talán éppen esélytelensége okán, a f?urak is elfogadták, így lett minden hunok királya a Rajnától a Volgáig és a Visztulától az Axiószig. Trónbeszédében nemzeti összefogást sürgetett, ami nem is állt távol a népek vágyaitól. Gondolataiban halk köhintés zavarta meg. A bölcs öreg, Péter, a Boross nemzetségb?l, hajtott fejet el?tte.

-Felség, engedelmet…

-Beszélj, Péter bácsi!

-Egy új igric jelentkezett a holnapi mulatságra. Ugyan nem sok jót nézek ki bel?le, de öreg udvari dalnokaink bizony kiégtek, már nem szórakoztatják a népet, és hát a népet mulattatni kell.

-Ebben egyetértünk, Péter bácsi. Hallgassuk meg!

Az énekes fura figura volt. Valami rongyos kék vászonruha rajta, kezében egy szál deszkából fa-ragott lapos hangszer csikorgott, úgy vonította: „-Meghalt, meghalt a nagy király, /Öli a hunt a vi-szály…”

Csörsz és Péter döbbenten néztek egymásra, de az igric nem zavartatta magát: „-Csaba királyfi a-zonnyomba’ /Elbujdosott Göröghonba…”

-Elhallgass, te szerencsétlen!- kelt ki magából Csörsz –az öreg Csaba bármikor itt lehet, ha ezt meghallja, úgy miszlikbe aprít, hogy én sem tudlak megvédeni! Hogy mersz ennyi sületlenséget ösz-szehordani?

-Megbocsáss, felség, de a m?vészi szabadság feljogosítja az alkotót, hogy saját intellektusa…

És még folytatta volna, ha a király t?ri. De nem t?rte, hanem szólította a karhatalmat.

-Százados! Ezt a fickót zárd a sötét tömlöcbe. Kapjon egy reszel?t, amivel reszelje porrá szörny? lantját. A hangszer porából mindennap egy kanállal tegyetek a levesébe, amikor elfogyott, szabad. Megengedem, hogy ha gusztusa úgy kívánja, nagyobb reszelék-adagokkal gyorsítsa szabadulását.

E kínos epizódot a király birodalma ezernyi gondja-baja között hamar feledte. Nagy lendülettel folytatta az ország felvirágoztatását: az ellenségeit kordában tartotta, a méltányos adókat tovább csökkentette (ugyanakkor szigorúan behajtotta), és nagyszabású közlekedésfejlesztési programot hirdetett. Ennek gerince a Duna-Tisza csatorna volt, mely lényegesen el?revitte a gazdaságot: a rá költött ezernyi aranypénz hamarosan közvitézek tömegének javította életkörülményeit, miközben a bögöshajóknak sem kellett többé Soroksárról Tokajba Titelen át kerülniük.

Egy, csak egy körülmény fájt az id?közben lassan megöreged? uralkodónak: egyetlen lakodalom-ban, mulatságban, semmilyen ünnepen nem szólt az igricek éneke. Helyettük néha el?szólítottak öreg tátosokat, de hát bármilyen szentélet? is volt az el?adó, az mégsem ugyanaz. Ki tud komolyzenére mulatni? Rájött már mindenki: az igricek bosszút esküdtek azért a lereszelt guzlicáért. Nem is szólal-tak meg többé Csörsz életében. Csak temetése után évekkel, mikor emléke már homályba borult, folytatták, ott, ahol abbahagyták. Így lett Nagy Csörsz egy jelentéktelen, korrupt alak, aki közpén-zekb?l csatornát ásat, hogy menyasszonyát hazavihesse, persze jól ráfizetett. És így lett népe, a be-csületes hun nép ide-oda vándorló kalandozókká, akik ajándékba kapták szent Koronájukat is. Kés?bb állandó rebellisek, nácik, majd ellenforradalmárok. De ez sem volt elég a bosszúszomjas igriceknek, áldatlan tevékenységüket az id?k végezetéig folytatnák. Ha hagyjuk.

Pogány István

Szerz? a Flag Polgári M?hely tagja

Ajánló